

Chương 5:

NGĂN XẾP – HÀNG ĐỢI

(Stack - Queue)

Nội dung

2

- Ngăn xếp (~~Stack~~)
- Hàng đợi (~~Queue~~)
 - Các thao tác trên Stack
 - Hiện thực Stack
 - Ứng dụng của Stack
- Hàng đợi (~~Queue~~)

Stack - Khái niệm

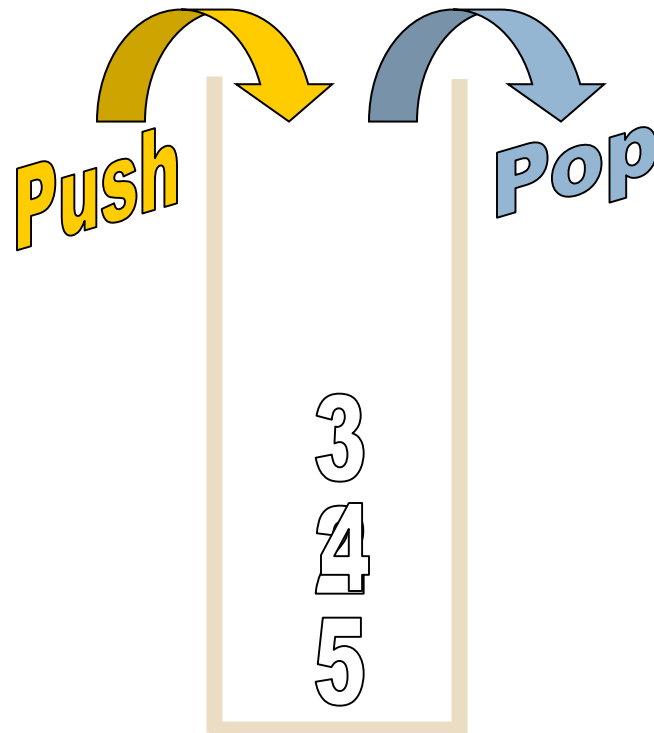
3

- Stack là một danh sách mà các đối tượng được **thêm vào** và **lấy ra** chỉ ở một đầu của danh sách (A stack is simply a list of elements with insertions and deletions permitted at one end)
- Vì thế, việc thêm một đối tượng vào Stack hoặc lấy một đối tượng ra khỏi Stack được thực hiện theo cơ chế LIFO (Last In First Out - *Vào sau ra trước*)
- Các đối tượng có thể được thêm vào Stack bất kỳ lúc nào nhưng chỉ có đối tượng **thêm vào sau cùng** mới được phép lấy ra khỏi Stack

Stack – Các thao tác

4

- Stack hỗ trợ 2 thao tác chính:
 - **“Push”**: Thao tác **thêm** 1 đối tượng vào Stack
 - **“Pop”**: Thao tác **lấy** 1 đối tượng ra khỏi Stack
- Ví dụ:
5 2 3 - - 4

Stack – Các thao tác

5

- Stack cũng hỗ trợ một số thao tác khác:
 - ▣ **isEmpty()**: Kiểm tra xem Stack có rỗng không
 - ▣ **Top()**: Trả về giá trị của phần tử nằm ở đầu Stack mà không hủy nó khỏi Stack. Nếu Stack rỗng thì lỗi sẽ xảy ra

Stack – Hiện thực Stack

(Implementation of a Stack)

6

Mảng 1 chiều

Danh sách LK

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

7

- Có thể tạo một Stack bằng cách khai báo một **mảng 1 chiều** với kích thước tối đa là N (ví dụ: $N = 1000$)
 - ▣ Stack có thể chứa tối đa N phần tử đánh số từ 0 đến $N-1$
- Phần tử nằm ở đỉnh Stack sẽ có chỉ số là **top**
- Như vậy, để khai báo một Stack, ta cần một **mảng 1 chiều**, và 1 biến số nguyên **top** cho biết chỉ số của đỉnh Stack:

```
struct Stack {  
    DataType list[N];  
    int top;  
};
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

8

- Tạo một Stack S rỗng: $top = 0$
- Giá trị của top sẽ cho biết số phần tử hiện hành có trong Stack
- Khi cài đặt bằng mảng 1 chiều, Stack bị giới hạn kích thước nên cần xây dựng thêm một thao tác phụ cho Stack:
 - **isFull()**: Kiểm tra xem Stack có đầy chưa, vì khi Stack đầy, việc gọi đến hàm **Push()** sẽ phát sinh ra lỗi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

9

□ Khởi tạo Stack:

```
void Init (Stack &s)
{
    s.top = 0;
}
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

10

- Kiểm tra Stack rỗng hay không:
 - ▣ Rỗng: hàm trả về 1
 - ▣ Ngược lại: hàm trả về 0

```
int isEmpty(Stack s)
{
    if (s.top==0)
        return 1; // stack rỗng
    else
        return 0;
}
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

11

- Kiểm tra Stack đầy hay không:
 - ▣ Đầy: hàm trả về 1
 - ▣ Ngược lại: hàm trả về 0

```
int isFull(Stack s)
{
    if (s.top >= N)
        return 1;
    else
        return 0;
}
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

12

□ Thêm một phần tử x vào Stack

```
void Push (Stack &s, DataType x)
{
    if (!isFull(s)) // stack chưa đầy
    {
        s.list[s.top]=x;
        s.top++;
    }
}
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

13

- Trích thông tin và hủy phần tử ở đỉnh Stack

```
DataType Pop(Stack &s)
{
    DataType x;
    if (!isEmpty(s)) // stack khác rỗng
    {
        s.top--;
        x = s.list[s.top];
    }
    return x;
}
```


Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

14

Nhận xét:

- ▣ Các thao tác trên đều làm việc với chi phí $O(1)$
- ▣ Việc cài đặt Stack thông qua mảng một chiều đơn giản và khá hiệu quả
- ▣ Tuy nhiên, hạn chế lớn nhất của phương án cài đặt này là giới hạn về kích thước của Stack (N)
 - Giá trị của N có thể quá nhỏ so với nhu cầu thực tế hoặc quá lớn sẽ làm lãng phí bộ nhớ

Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack using Linked List)

15

- Có thể tạo một Stack bằng cách sử dụng một danh sách liên kết đơn (DSLK)
- Khai báo các cấu trúc:

```
struct Node
{
    DataType data;
    Node *pNext;
};

struct Stack
{
    Node *top;
};
```

Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack using Linked List)

16

□ Khởi tạo Stack:

```
void Init(Stack &t)
{
    t.top = NULL;
}
```


Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack using Linked List)

17

- Kiểm tra xem Stack có rỗng không:

```
int    isEmpty (Stack t)
{
    return    t.top == NULL ? 1 : 0;
}
```

Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack using Linked List)

18

□ Thêm một phần tử vào Stack:

```
void Push (Stack &t, DataType x)
{
    Node *p = new Node;
    if (p==NULL) { cout<<"Không đủ bộ nhớ"; return; }
    p->data = x;
    p->pNext = NULL;
    Thêm phần tử vào đầu danh sách
    if (t.top==NULL) // if (isEmpty(t))
        t.top = p;
    else{
        p->pNext = t.top;
        t.top = p;
    }
}
```

Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack Using Linked List)

19

□ Trích thông tin và hủy phần tử ở đỉnh Stack:

```
DataType Pop (Stack &t)
{
    if (t.top==NULL) {
        cout<<"Stack rỗng";
        return 0;
    }
    Lấy và xóa phần tử ở đầu danh sách
    DataType x;
    Node *p = t.top;
    t.top = t.top->pNext;
    x = p->data;
    delete p;
    return x;
}
```

Stack - Ứng dụng

20

- Stack thích hợp lưu trữ các loại dữ liệu mà trình tự truy xuất ngược với trình tự lưu trữ
- Một số ứng dụng của Stack:
 - ▣ Trong trình biên dịch (thông dịch), khi thực hiện các thủ tục, Stack được sử dụng để lưu môi trường của các thủ tục
 - ▣ Lưu dữ liệu khi giải một số bài toán của lý thuyết đồ thị (như tìm đường đi)
 - ▣ Khử đệ qui
 - ▣ Ứng dụng trong các bài toán tính toán biểu thức
 - ▣ ...

Stack - Ứng dụng

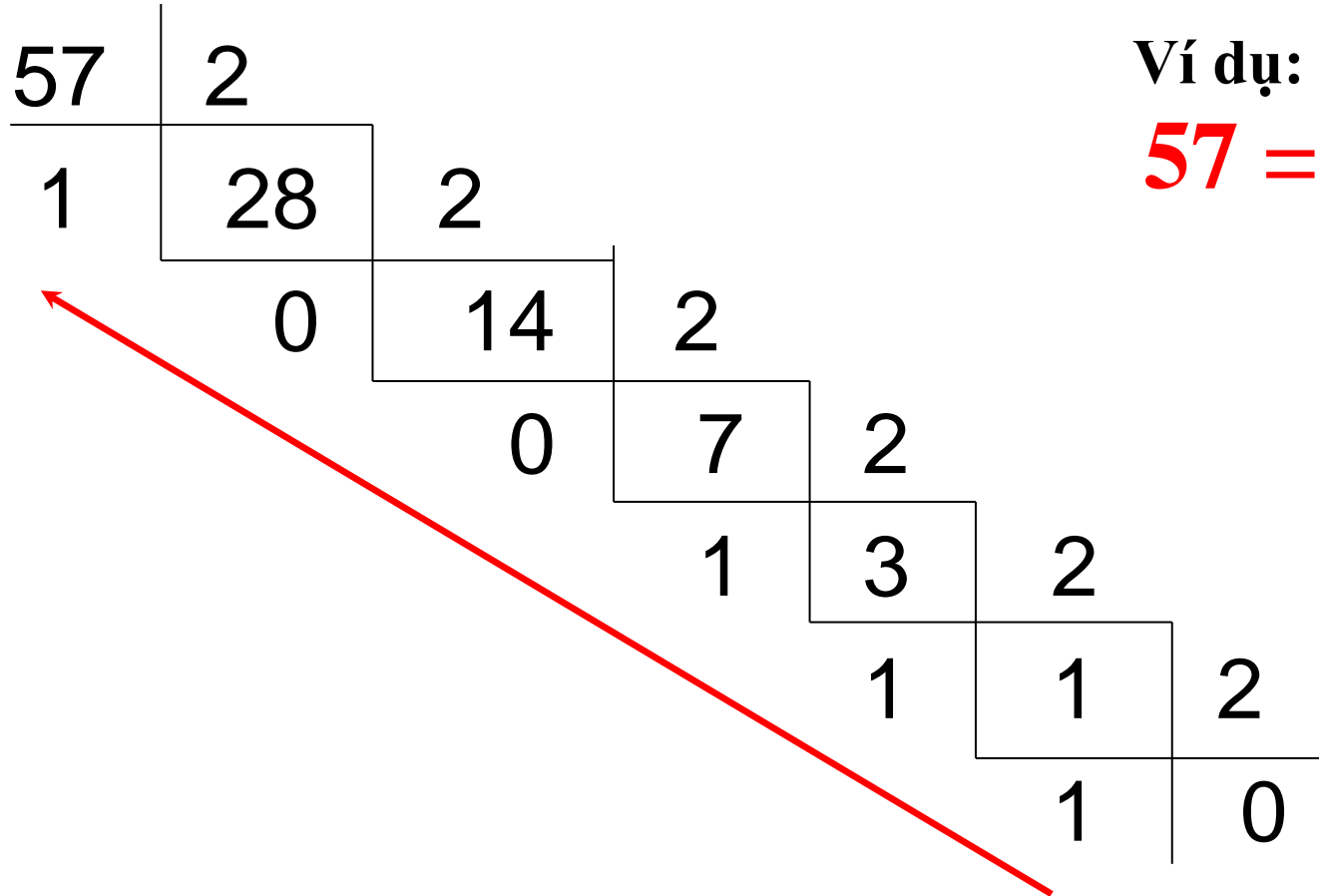
21

Ví dụ: thủ tục Quick_Sort dùng Stack để khử đệ qui:

- Bước 1. $l=1; r=n$;
- Bước 2. Chọn phần tử giữa $x=a[(l+r) / 2]$
- Bước 3. Phân hoạch (l, r) thành $(l1, r1)$ và $(l2, r2)$ bằng cách xét:
 - ▣ y thuộc $(l1, r1)$ nếu $y \leq x$
 - ▣ y thuộc $(l2, r2)$ ngược lại
- Bước 4. Nếu phân hoạch $(l2, r2)$ có nhiều hơn 1 phần tử thì thực hiện:
 - ▣ **Cất $(l2, r2)$ vào Stack**
 - ▣ Nếu $(l1, r1)$ có nhiều hơn 1 phần tử thì thực hiện:
 - $l = l1$
 - $r = r1$
 - Quay lên bước 2
 - ▣ Ngược lại
 - **Lấy (l, r) ra khỏi Stack, nếu Stack khác rỗng thì quay lên bước 2, ngược lại thì dừng**

Stack - Ứng dụng

Bài tập: đổi số từ cơ số 10 sang cơ số x

Ví dụ: $57 = ???_2$

$57 = 111001_2$

```

void main()
{
    Stack s;
    int coso, so, sodu;
    Init(s);
    // Nhập số cần chuyển vào biến so ...
    // Nhập cơ số cần chuyển vào biến coso...
    while (so != 0)
    {
        sodu = so % coso;
        Push (s, sodu); // push so du vao stack
        so = so/coso;
    }
    cout<<"Kết quả: ";
    while (!isEmpty(s))
        cout<<Pop(s); // pop so du ra khoi stack
}

```

Stack - Ứng dụng

24

- Thuật toán Ba Lan ngược
(Reverse Polish Notation – RPN)
 - ▣ Định nghĩa RPN:
 - Biểu thức toán học trong đó các toán tử được viết sau toán hạng và không dùng dấu ngoặc
 - ▣ Phát minh bởi Jan Lukasiewics một nhà khoa học Ba Lan vào những năm 1950

Thuật toán Ba Lan ngược - RPN

Infix : toán tử viết **giữa** toán hạng
Postfix (RPN): toán tử viết **sau** toán hạng
Prefix : toán tử viết **trước** toán hạng

Examples:

INFIX

A + B

A * B + C

A * (B + C)

A - (B - (C - D))

A - B - C - D

RPN (POSTFIX)

A B +

A B * C +

A B C + *

A B C D - - -

A B - C - D -

PREFIX

+ A B

+ * A B C

* A + B C

- A - B - C D

- - - A B C D

Lượng giá biểu thức RPN

Kỹ thuật ***gạch dưới***:

1. Duyệt từ trái sang phải của biểu thức cho đến khi gặp toán tử.
2. Gạch dưới 2 toán hạng ngay trước toán tử và kết hợp chúng bằng toán tử trên
3. Lặp đi lặp lại cho đến hết biểu thức.

Ví dụ $2*((3+4)-(5-6))$

2 3 4 + 5 6 - - *

→ 2 3 4 + 5 6 - - *

→ 2 **7** 5 6 - - *

→ 2 7 5 6 - - *

→ 2 7 **-1** - *

→ 2 7 -1 - * → 2 **8** * → 2 8 * → **16**

Thuật toán tính giá trị

1. Khởi tạo Stack rỗng (*chứa hằng hoặc biến*).
2. Lặp cho đến khi kết thúc biểu thức:
 - Đọc 01 phần tử của biểu thức (*hằng, biến, phép toán*).
 - Nếu phần tử là *hằng* hay *biến*: đưa vào Stack.
 - Ngược lại:
 - Lấy ra 02 phần tử của Stack.
 - Áp dụng phép toán cho 02 phần tử vừa lấy ra.
 - Đưa kết quả vào Stack.
3. Giá trị của biểu thức chính là phần tử cuối cùng của Stack.

$$2*((3+4)-(5-6))$$

Example: 2 3 4 + 5 6 - - *

➤ Push 2

➤ Push 3

➤ Push 4

➤ Read +

➤ ➤ Pop 4, Pop 3, $3 + 4 = 7$

➤ Push 7

➤ Push 5

➤ Push 6

➤ Read -

➤ ➤ Pop 6, Pop 5, $5 - 6 = -1$

➤ Push -1

➤ Read -

➤ ➤ Pop -1, Pop 7, $7 - -1 = 8$

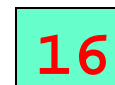
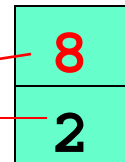
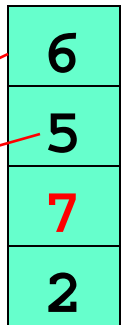
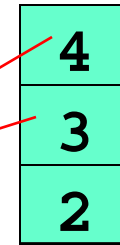
➤ Push 8

➤ Read *

➤ ➤ Pop 8, Pop 2, $2 * 8 = 16$

➤ Push 16

➤

Chuyển infix thành postfix

1. Khởi tạo Stack rỗng (chứa các phép toán)
2. Lặp cho đến khi kết thúc biểu thức:

Đọc 01 phần tử của biểu thức (*01 phần tử có thể là hằng, biến, phép toán, “)” hay “(”*)

Nếu phần tử là:

- 2.1 “(” : đưa vào Stack.
- 2.2 “)” : lấy các phần tử của Stack ra cho đến khi gặp “(” trong Stack.

Chuyển infix thành postfix

2.3 Một phép toán: $+$ $-$ $*$ $/$

Nếu **Stack rỗng**: đưa vào Stack.

Nếu Stack khác rỗng và **phép toán có độ ưu tiên cao hơn phần tử ở đầu Stack**: đưa vào Stack.

Nếu Stack khác rỗng và phép toán có **độ ưu tiên thấp hơn hoặc bằng phần tử ở đầu Stack**:

- lấy phần tử từ Stack ra;
- sau đó lặp lại việc so sánh với phần tử ở đầu Stack.

2.4 Hằng hoặc biến: đưa vào kết quả.

3. Lấy hết tất cả các phần tử của Stack ra.

Thuật toán Ba Lan ngược - Độ ưu tiên

□ + , -	1
□ * , /	2
□ ^	3

Example: $(A+B*C)/(D-(E-F))$

➤ Push (
➤ Display A
➤ Push +
➤ Display B
➤ Push *
➤ Display C
➤ Read)
➤ Pop *, Display *,
➤ Pop +, Display +, Pop (
➤ Push /
➤ Push (
➤ Display D
➤ Push -
➤ Push (
➤ Display E
➤ Push -
➤ Display F
➤ Read)
➤ Pop -, Display -, Pop (
➤ Read)
➤ Pop -, Display -, Pop (
➤ Pop /, Display /

Output

A

AB

ABC

ABC*

ABC*+

ABC*+D

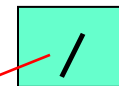
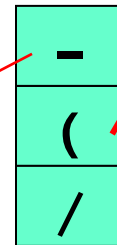
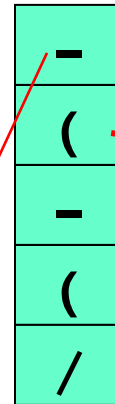
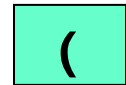
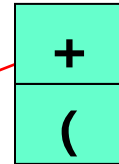
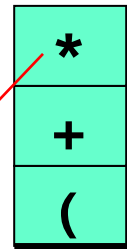
ABC*+DE

ABC*+DEF

ABC*+DEF-

ABC*+DEF--

ABC*+DEF--/

—

Ví dụ

$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$

$S = [];$

$KQ = ""$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H \quad \text{A} + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

S=[;];

KQ=“A”

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

S=[+({};

KQ=ABC

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

S=[+(~~1~~);

KQ=ABC*

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-)];$$

$$KQ = ABC*$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$S = [+(- (];$

$KQ = ABC * D$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = I + (C / A) * B;$$

$$KQ = ABC * D$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-(/];$$

$$KQ = ABC * DE$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (((/)] ;$$

$$KQ = ABC * DE$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-(/^)];$$

$$KQ = ABC * DEF$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (- (/ ^))] ;$$

$$KQ = ABC * DEF ^ /$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-)*];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ /$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-*);$$

$$KQ = \cancel{A}BC^* \cancel{D}E^F \wedge //G$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

S=[+{({}*);

KQ=ABC*DEF^/G*-

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

S=[+,*];

KQ=ABC*DEF^/G*-

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ *];$$

$$\mathbf{KQ = \cancel{A} \cancel{B} \cancel{C} * \cancel{D} \cancel{E} \cancel{F} ^ \cancel{G} * - H}$$

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$S = \{+, *, \},$

~~KQ = A B C * D E F ^ G * H * +~~

Nội dung

50

- Ngăn xếp (**Stack**)
- Hàng đợi (**Queue**)
 - Khái niệm Queue
 - Các thao tác trên Queue
 - Hiện thực Queue
 - Ứng dụng Queue

Queue - Khái niệm

51

- Queue là một danh sách mà các đối tượng được **thêm vào** ở một đầu của danh sách và **lấy ra** ở một đầu kia của danh sách
(*A queue is also a list of elements with insertions permitted at one end and deletions permitted from the other end*)
- Việc **thêm** một đối tượng vào Queue luôn diễn ra ở **cuối** Queue và việc **lấy** một đối tượng ra khỏi Queue luôn diễn ra ở **đầu** Queue
- Vì thế, việc thêm một đối tượng vào Queue hoặc lấy một đối tượng ra khỏi Queue được thực hiện theo cơ chế FIFO (First In First Out - *Vào trước ra trước*)

Queue - Khái niệm

52

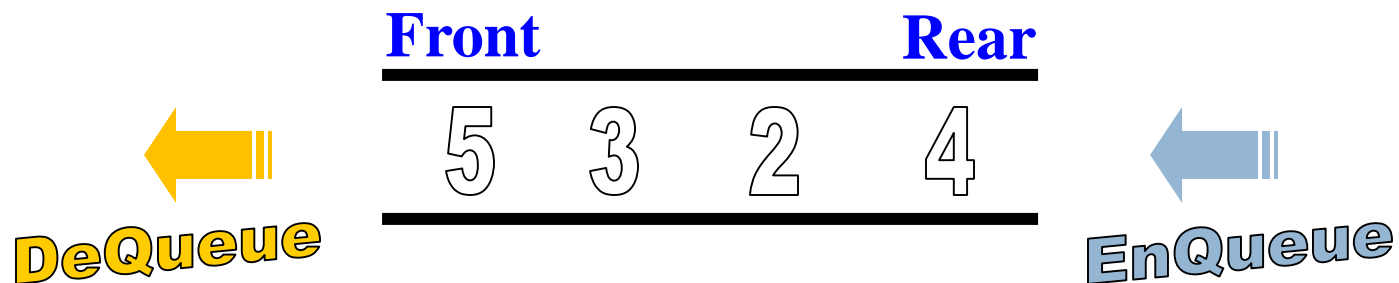
Imaging

Queue – Các thao tác

53

- Hàng đợi hỗ trợ các thao tác:
 - ▣ **EnQueue()**: Thêm đối tượng vào cuối (**rear**) Queue
 - ▣ **DeQueue()**: Lấy đối tượng ở đầu (**front**) Queue ra khỏi Queue
- Ví dụ:
5 3 2 - - 4

Queue – Các thao tác

54

- Queue còn hỗ trợ các thao tác:
 - ▣ **isEmpty()**: Kiểm tra xem hàng đợi có rỗng không
 - ▣ **Front()**: Trả về giá trị của phần tử nằm ở đầu hàng đợi mà không hủy nó. Nếu hàng đợi rỗng thì lỗi sẽ xảy ra

Queue – Hiện thực Queue

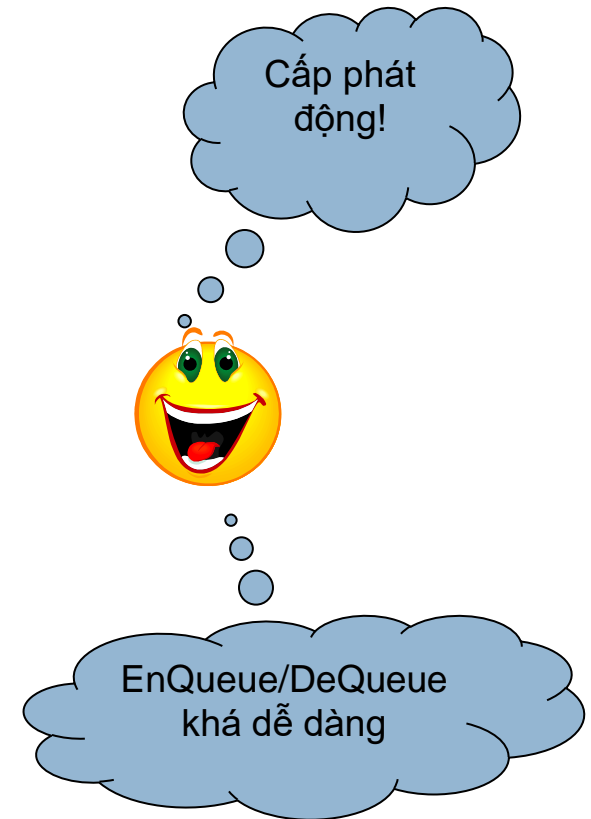
(Implementation of a Queue)

55

Mảng 1 chiều

Danh sách LK

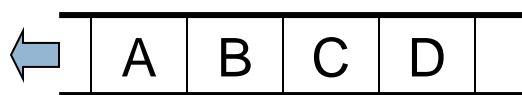
Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

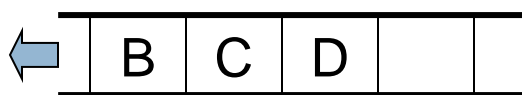
56

□ Hai cách hiện thực:

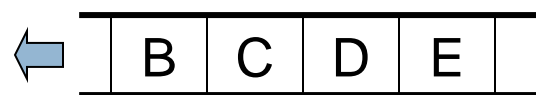
▣ Khi lấy một phần tử ra thì đồng thời dời các ô phía sau nó lên một vị trí:

Ban đầu

Lấy ra 1 phần tử:
dời tất cả về trước để
trống chỗ thêm vào

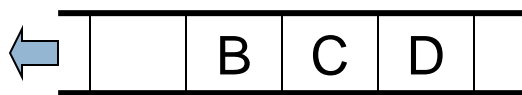

Thêm vào 1 phần tử

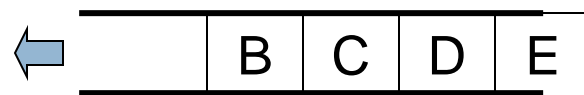
▣ Khi lấy một phần tử ra thì không dời ô lên (xoay vòng):

Ban đầu

Lấy ra 1 phần tử

Thêm vào 1 phần tử

Hiện thực Queue dùng mảng

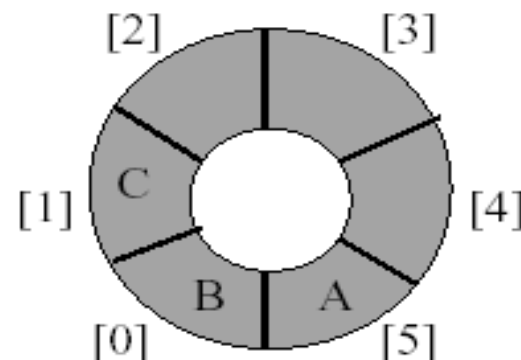
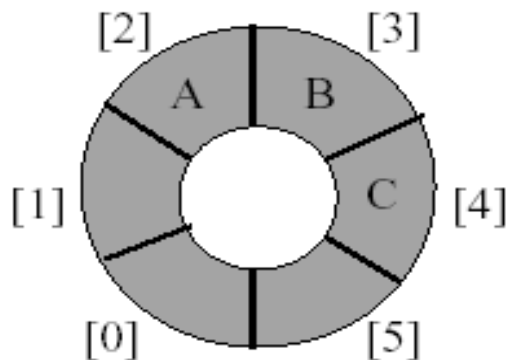
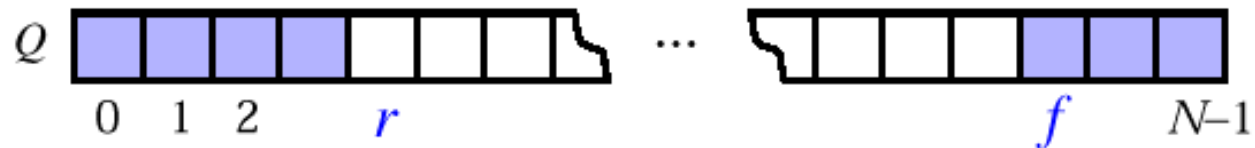
(Implementation of a Queue using Array)

57

- Trạng thái Queue lúc bình thường:

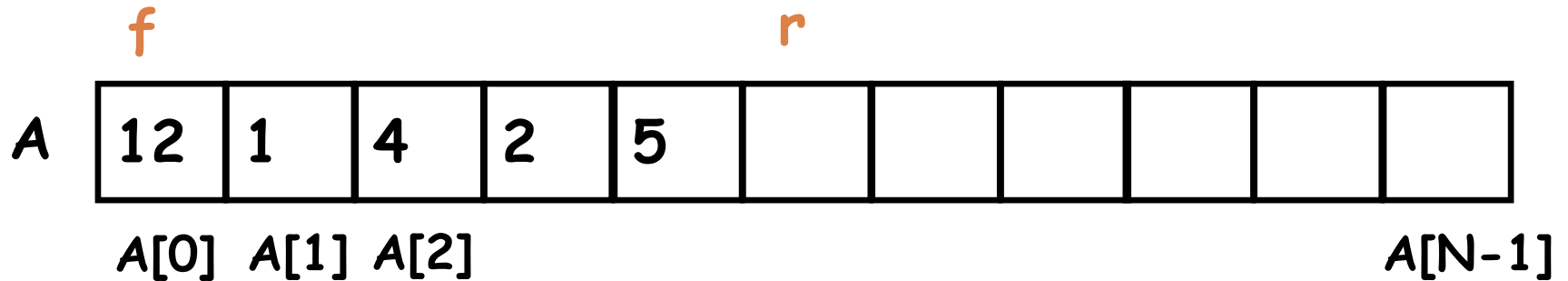
- Trạng thái Queue lúc xoay vòng:

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

63

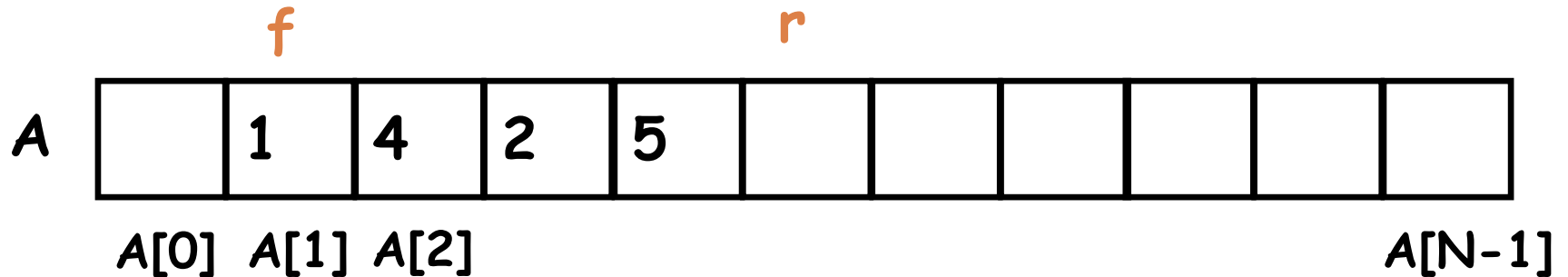
DeQueue(Q)

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

64

DeQueue(Q)

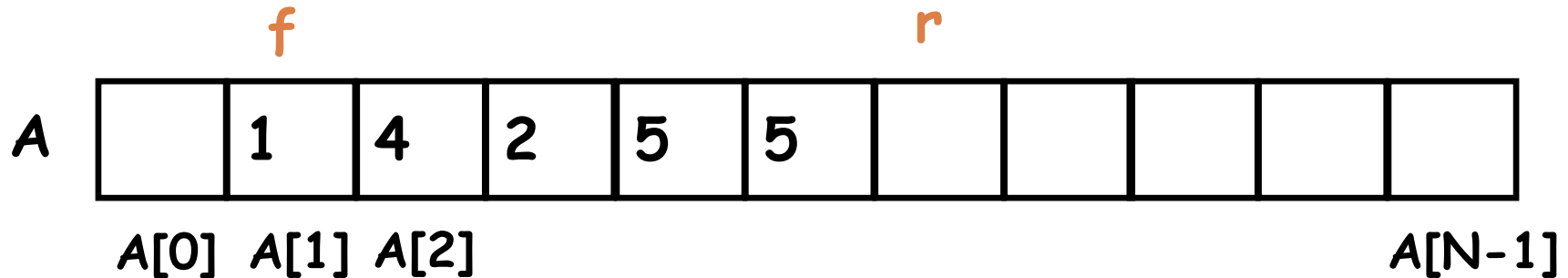
EnQueue(5, Q)

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

65

DeQueue(Q)

EnQueue(5, Q)

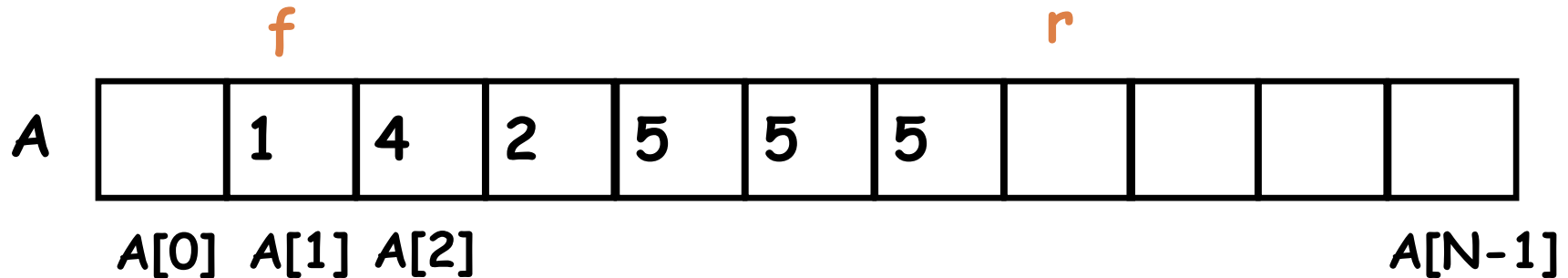
EnQueue(5, Q)

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

66

DeQueue(Q)

EnQueue(5, Q)

EnQueue(5, Q)

DeQueue(Q)

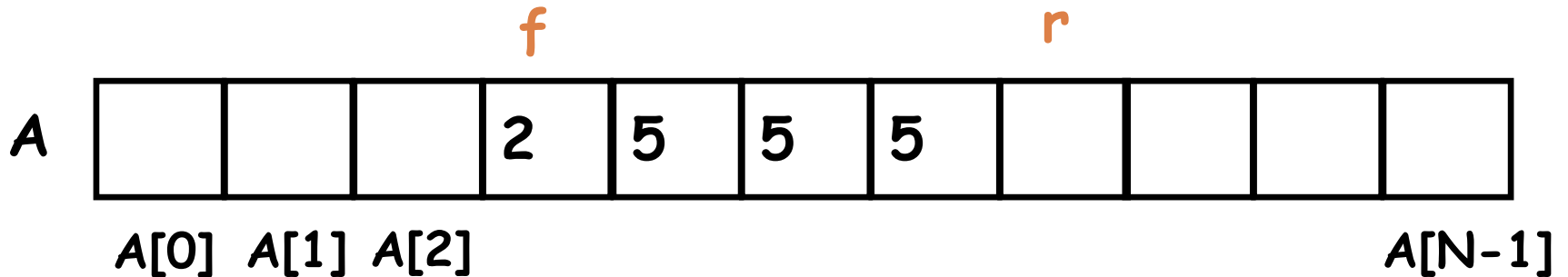
DeQueue(Q)

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

67

DeQueue(Q)

EnQueue(5, Q)

EnQueue(5, Q)

DeQueue(Q)

DeQueue(Q)

DeQueue(Q), EnQueue(5, Q), DeQueue(Q),

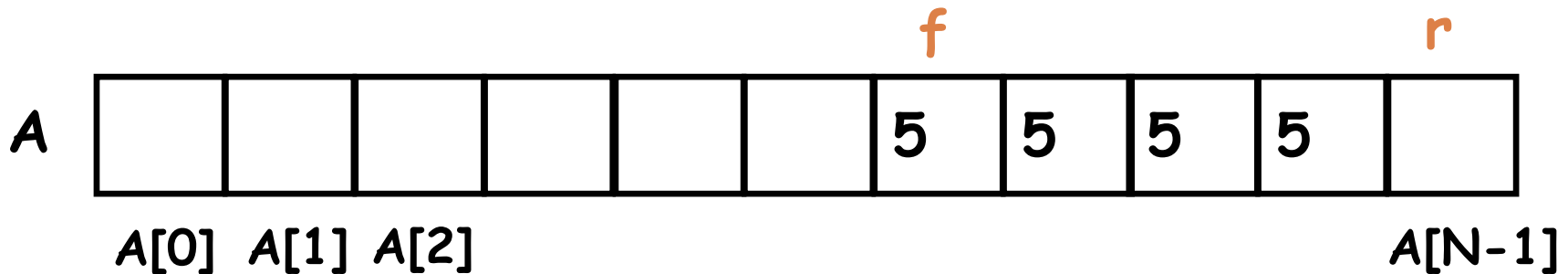
EnQueue(5, Q),

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

68

DeQueue(Q)

EnQueue(5, Q)

EnQueue(5, Q)

DeQueue(Q)

DeQueue(Q)

DeQueue(Q), EnQueue(5, Q), DeQueue(Q),

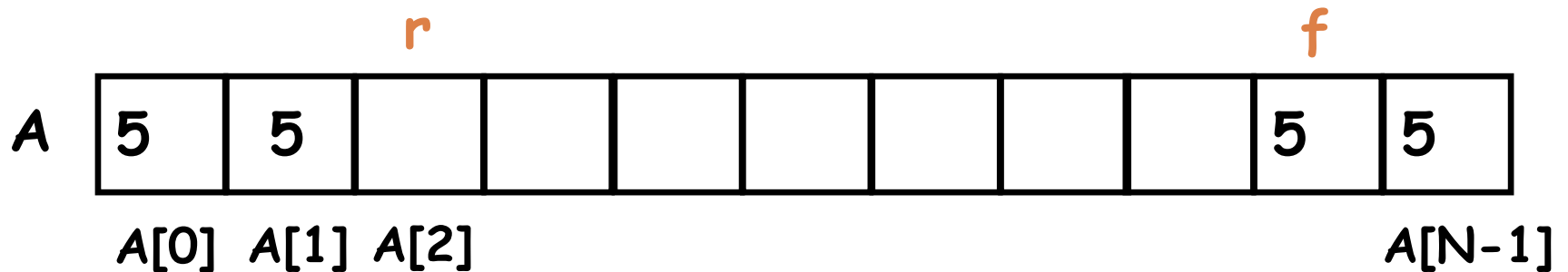
EnQueue(5, Q),

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

69

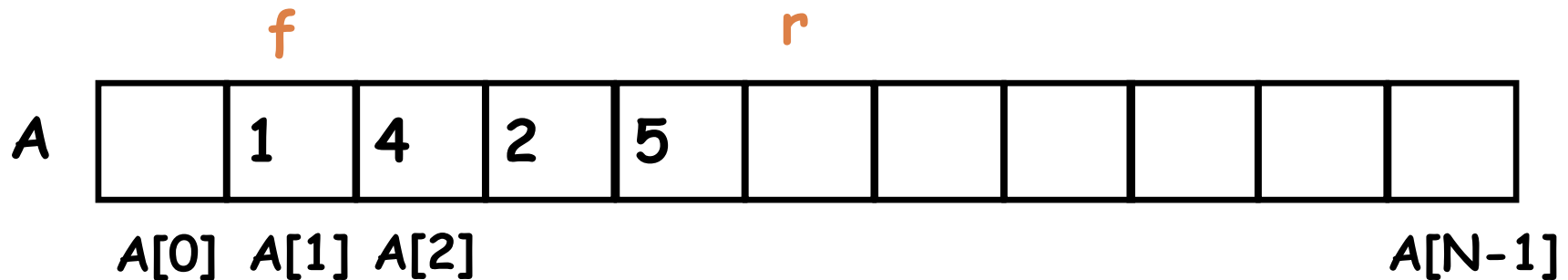
DeQueue(Q), EnQueue(5, Q), DeQueue(Q),
EnQueue(5, Q),

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

71

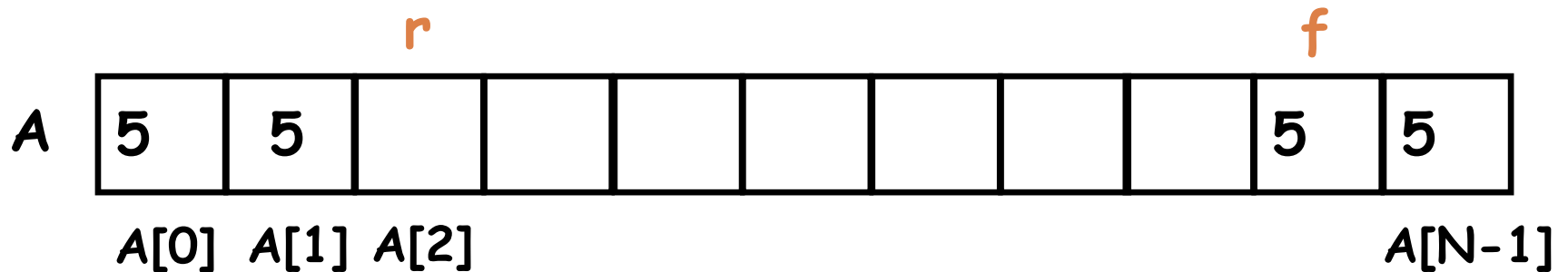
size(Q): if $(r \geq f)$ then return $(r - f)$
else return $N - (f - r)$

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

72

size(Q): if $(r \geq f)$ then return $(r-f)$
else return $N-(f-r)$

Cách dùng mảng 2

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

73

- Để khai báo một Queue, ta cần khai báo:
 - ▣ 1 mảng một chiều **list**,
 - ▣ 2 số nguyên **front**, **rear** cho biết chỉ số của đầu và cuối của hàng đợi,
 - ▣ hằng số **N** cho biết kích thước tối đa của Queue
- Hàng đợi có thể được khai báo cụ thể như sau:

```
struct Queue
{
    DataType list[N];
    int front, rear;
};
```

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

74

- Do khi cài đặt bằng mảng một chiều, hàng đợi bị giới hạn kích thước nên cần xây dựng thêm một thao tác phụ cho hàng đợi:
 - ▣ **isFull()**: Kiểm tra xem hàng đợi có đầy chưa

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

75

□ Khởi tạo Queue:

```
void    Init(Queue &q)
{
    q.front = q.rear = 0;
}
```

□ Kiểm tra xem Queue có rỗng không:

```
int isEmpty(Queue q)
{
    if (q.front==q.rear && q.rear==0)
        return 1;
    if (q.front == q.rear) return 1;
    return 0;
}
```

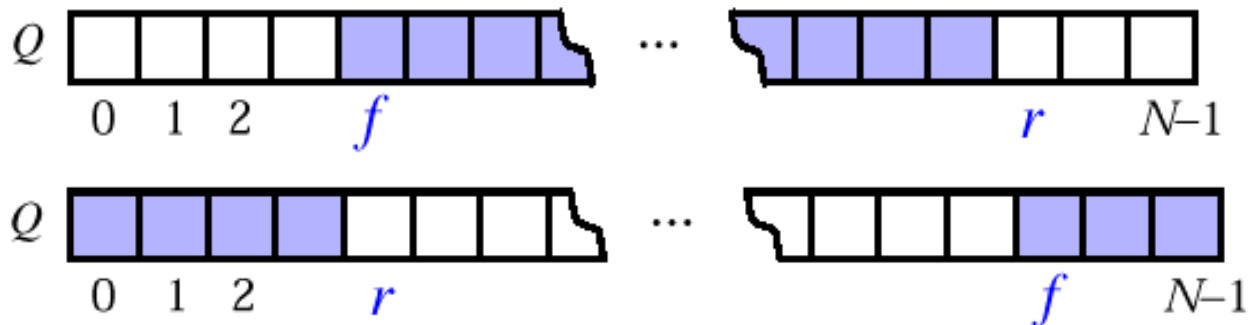
Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

76

- Kiểm tra xem Queue có đầy hay không:

```
int isFull(Queue q)
{
    if (q.front == q.rear) return 1;
    return 0;
}
```


Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

77

- Nhận xét:
 - ▣ Khi `front = rear` thì queue có thể đầy hoặc rỗng
 - ▣ Không thể phân biệt được queue đầy hoặc rỗng trong trường hợp này

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

78

□ Cách giải quyết:

1. Không để queue đầy

- Tăng kích thước mảng khi thêm mà không còn chỗ

2. Định nghĩa thêm 1 biến để tính số pt hiện hành trong queue (**NumElements**)

- Mỗi khi thêm 1 pt vào queue thì **NumElements++**
- Mỗi khi lấy 1 pt khỏi queue thì **NumElements—**
- Queue rỗng khi (**front = rear** và **NumElements!=N**)
- Queue đầy khi (**front = rear** và **NumElements==N**)

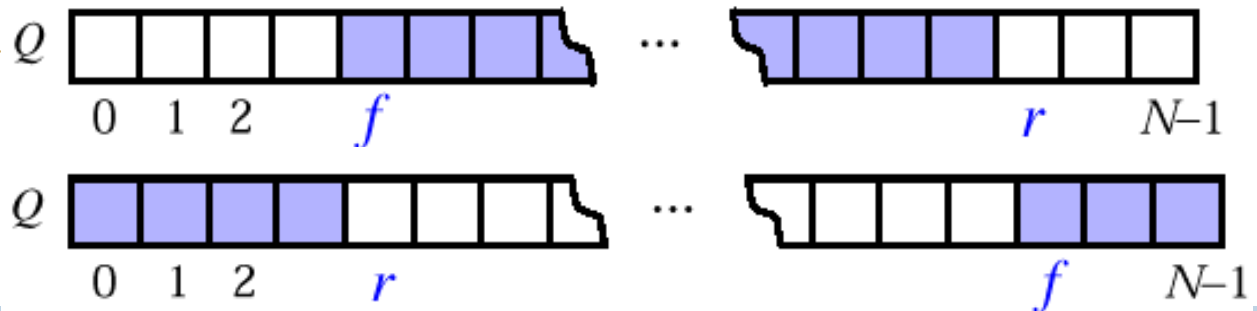
Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

79

□ Thêm một phần tử x vào cuối Queue:

```
int EnQueue(Queue &q, DataType x)
{
    if (isFull(q))
        return 0; // không thêm được vì Queue đầy
    q.list[q.rear] = x;
    q.rear++;
    if (q.rear==N)        q.rear=0;
    return 1;
}
```


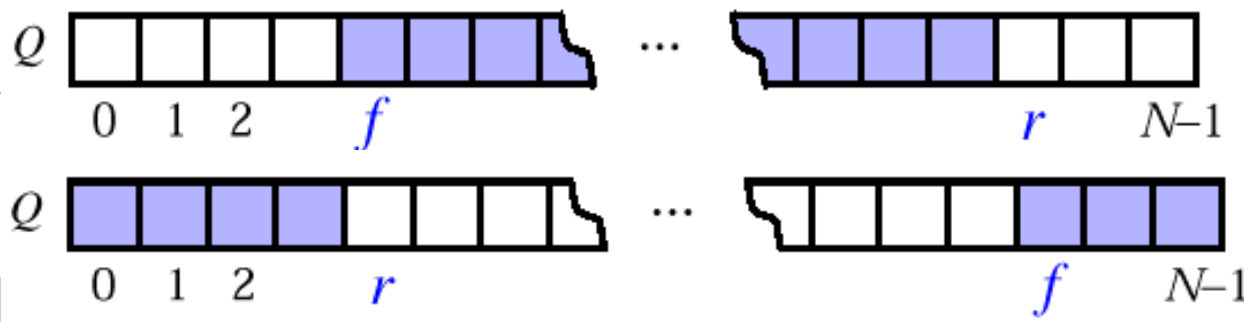
Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

80

□ Trích, huỷ phần tử ở đầu Queue:

```
DataType DeQueue(Queue &q)
{
    if (isEmpty(q)) {
        cout<<"Queue rong";
        return 0;
    }
    DataType t = q.list[q.front];
    q.front++;
    if (q.front==N) q.front = 0;
    return t;
}
```


Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

- Xem thông tin của phần tử ở đầu Queue:

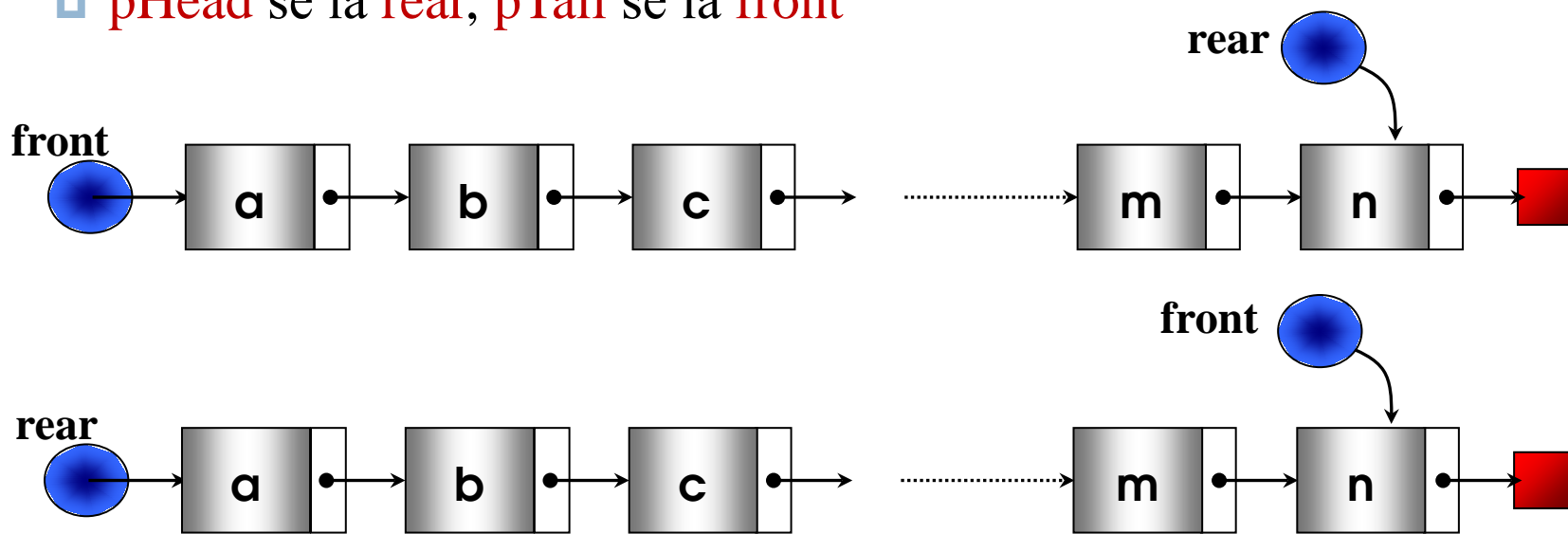
```
DataType Front(Queue q)
{
    if (isEmpty(q))
    {
        cout<<"Queue rong";
        return 0;
    }
    return q.list[q.front];
}
```

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

82

- Có thể biểu diễn Queue bằng cách sử dụng DSLK đơn
- Có 2 lựa chọn (cách nào tốt nhất?):
 - ▣ pHead sẽ là front, pTail sẽ là rear
 - ▣ pHead sẽ là rear, pTail sẽ là front

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

83

□ Khai báo các cấu trúc:

```
struct Node
{
    DataType data;
    Node *pNext;
};
struct Queue
{
    Node *front, *rear;
};
```

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

84

- Khởi tạo Queue rỗng:

```
void Init(Queue &q)
{
    q.front = q.rear = NULL;
}
```

- Kiểm tra hàng đợi rỗng :

```
int isEmpty(Queue &q)
{
    if (q.front==NULL)
        return 1;
    else
        return 0;
}
```

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

85

- Thêm một phần tử p vào cuối Queue:

```
int EnQueue(Queue &q, DataType x)
{
    Node *p = new Node;
    if (p==NULL) return 0; //Không đủ bộ nhớ
    p->pNext = NULL;
    p->data = x;
    if (q.front==NULL) // TH Queue rỗng
        q.front = q.rear = p;
    else
    {
        q.rear->pNext = p;
        q.rear = p;
    }
    return 1;
}
```

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

86

□ Trích và huỷ phần tử ở đầu Queue:

```
DataType DeQueue (Queue &q)
{
    if (isEmpty(q)) {
        cout<<"Queue rong";return 0;
    }
    Node *p = q.front;
    DataType x = p->data;
    q.front = q.front->pNext;
    if (q.front==NULL) q.rear = NULL;
    delete p;
    return x;
}
```


Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

- Xem thông tin của phần tử ở đầu Queue:

```
DataType Front (Queue q)
{
    if (isEmpty(q))
    {
        cout<<"Queue rong";
        return 0;
    }
    return q.front->data;
}
```

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

88

Nhận xét:

- ▣ Các thao tác trên Queue biểu diễn bằng danh sách liên kết làm việc với chi phí $O(1)$
- ▣ Nếu không quản lý phần tử cuối xâu, thao tác **Dequeue** sẽ có độ phức tạp $O(n)$

Queue - Ứng dụng

89

- Queue có thể được sử dụng trong một số bài toán:
 - ▣ Bài toán “sản xuất và tiêu thụ” (ứng dụng trong các hệ điều hành song song)
 - ▣ Bộ đệm (ví dụ: Nhấn phím \Rightarrow Bộ đệm \Rightarrow CPU xử lý)
 - ▣ Xử lý các lệnh trong máy tính (ứng dụng trong HĐH, trình biên dịch), hàng đợi các tiến trình chờ được xử lý,